

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”

Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра цивільно-правових дисциплін та міжнародного права

Затверджую:

Директор Навчально-наукового
інституту права ім. князя
Володимира Великого

Схвалено на засіданні кафедри
цивільно-правових дисциплін
та міжнародного права
Протокол № 1 від 26.08.2025 р.
Завідувач кафедри

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

“ ” 2025 р.

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародне приватне право»

Спеціальності: Право

Освітнього рівня: другий (магістерський) рівень

Освітньої програми: 081 Право

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Меджбель Валентина Іванівна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права _____
(підпис)

Викладач:

Меджбель Валентина Іванівна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права _____
(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне приватне право
Шифр та назва спеціальності	D Бізнес, Адміністрування та Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредитів / 90 год Лекції : 16 Семінарські заняття: 16 Самостійна робота студентів: 58
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravooohoronnoyu-diyalnisty/silabusi11.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

	Меджбель Валентина Іванівна
	кандидат юридичних наук
	доцент
	Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права
Дисципліни, які викладає НПП	Міжнародне право, Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, Актуальні проблеми міжнародного права, Міжнародне приватне право, Право Європейського Союзу, Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права, Актуальні проблеми правового регулювання статусу біженців та тимчасово переміщених осіб
Напрями наукових досліджень	Міжнародне публічне право, міжнародно-правове регулювання статусу біженців, медіація, захист прав людини в Європейському Союзі, Європейська конвенція з захисту прав людини та основоположних свобод, вивчення міжнародного досвіду щодо модернізації правової освіти в Україні.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8458-5808 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=bKP6e1oAAAAJ SCOPUS ID: https://www.scopus.com/feedback/author/review/AuthorProfile.uri?authorIds=59009862600
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	medzhbel.valentyna@maup.com.ua
Контактний тел.	+380934556059
Телефон кафедри	490-95-02
Портфоліо викладача на сайті кафедри /Інституту/ Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html

Анотація курсу: Дисципліна міжнародне приватне право є правничою навчальною дисципліною, яка покликана допомогти студентам освоїти базову правничу термінологію та ознайомитись з юридичною практикою у сфері міжнародних приватноправових відносин. Під час вивчення курсу

міжнародного приватного права студенти розглянуть різновиди міжнародних приватноправових відносин, підстави їхнього виникнення, види, структуру, практику та особливості тлумачення і застосування колізійних норм, різновиди суб'єктів таких правовідносин тощо. Формування знань і практичних навиків, необхідних економісту та юристу для успішного здійснення правотворчої та правозастосовної діяльності; узагальнення та вивчення позитивного міжнародного приватноправового досвіду.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: є теоретичні положення матеріального і процесуального законодавства, закономірності створення та ефективного функціонування міжнародного приватного права для здійснення юридичної діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою вивчення дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних знань у сфері міжнародного приватного права та набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне приватне право» є ознайомлення студентів з особливостями правового регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом та навчання студентів застосовувати теоретичні правничі знання з міжнародного приватного права на практиці.

Пререквізити навчальної дисципліни: Пререквізитами (попередніми вимогами) для вивчення дисципліни «Міжнародне приватне право» (МПП) є ґрунтовні знання з цивільного права (особливо права власності та зобов'язань), теорії держави і права, міжнародного публічного права та порівняльного правознавства, що дозволяє розуміти механізми регулювання приватних відносин з іноземним елементом.

Постреквізити навчальної дисципліни. «Актуальні проблеми міжнародного приватного права», «Міжнародний цивільний процес», «Міжнародний комерційний арбітраж». «Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності».

Компетентності та програмні результати навчання:

Студенти мають знати

- теоретичні питання визначення основних формул прикріплення, колізійної норми, поняття іноземного елементу;
- мету та завдання функціонування колізійного права як цілісної правової системи ;
- види, методи та форми іноземного елементу;
- систему міжнародного приватного права;

Студенти повинні вміти

- користуватися необхідною міжнародною та внутрішньодержавною нормативно-правовою базою при вивченні міжнародного приватного права;

- вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово;
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Зміст навчальної дисципліни

1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного приватного права.

Розкривається поняття, предмет та методи міжнародного приватного права. Формує уявлення про систему міжнародного приватного права та розкриває генезу науки міжнародного приватного права.

2. Джерела (форми) міжнародного приватного права.

Розкриваються поняття та види джерел (форм) міжнародного приватного права. Розглянуто міжнародні договори, внутрішнє (національне) законодавство як джерела міжнародного приватного права. Досліджено поняття правового звичаю, його види та значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. Особлива увага приділена для дослідження концепції *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.

3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми).

Визначається поняття, структура та класифікація колізійної норми. Досліджуються основні формули прикріплення. Особлива увага приділена дослідженню проблеми кваліфікації колізійної норми та застосуванню колізійних норм. Розкривається питання про застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії.

4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Поняття та особливості фізичних та юридичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном. Поняття національності юридичної особи та особистого закону юридичної особи. Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Транснаціональні корпорації в міжнародному

приватному праві. Визначається правове становище держави як суб'єкта міжнародного приватного права.

5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві. Колізійні питання права власності та інших речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі. Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Правове становище власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини. Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю іноземного елементу. Міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. Поняття промислової власності з іноземним елементом. Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою. Роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Представництво, довіреність та позовнадавність міжнародному приватному праві.

7. Міжнародні перевезення.

Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні морські перевезення. Міжнародні залізничні перевезення. Міжнародні автомобільні перевезення. Міжнародні повітряні перевезення. Міжнародні річкові перевезення. Міжнародні змішані перевезення. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

8. Шлюбно-сімейні та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя. Міжнародне усиновлення та його наслідки. Аліментні зобов'язання в

міжнародному приватному праві. Основні колізії у спадкуванні заміжнародним приватним правом. Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

9. Міжнародний цивільний процес.

Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом. Іноземні судові доручення. Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень.

10. Міжнародний комерційний арбітраж.

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення. Виконання рішень.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентації.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в письмовій та усній формі: до завдання входять 2 теоретичних питання.

Загальна підсумкова оцінка (в балах) результати поточної роботи + результати заліку.

Система оцінювання та вимоги

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Загальна сума балів
Робота на семінарах	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	32
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	32

Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за залік	Загальна сума
------------------------	---------------------------------	----------------------------	---------------------	---------------

32	32	16	20	100
----	----	----	----	-----

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 4 чи 2 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет - джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 4 чи 2 бали.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 16 питань.

Види *тестових завдань*:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 16 балів.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Сума балів за всі навчальні діяльності	Оцінка за ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Зміст семінарських занять

Тема 1. Поняття, предмет та система міжнародного приватного права.

Завдання для обговорення: Поняття міжнародного приватного права. Предмет міжнародного приватного права. Поняття приватно правових відносин міжнародного характеру. Методи міжнародного приватного права. Система міжнародного приватного права. Історія науки міжнародного приватного права.

Тема 2. Джерела (форми) міжнародного приватного права

Завдання для обговорення: Поняття та види джерел (форм) міжнародного приватного права. Міжнародні договори як джерела міжнародного приватного права. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Поняття правового звичаю, його види. Значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику. Поняття і види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права.

Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми).

Завдання для обговорення: Поняття, структура та класифікація колізійної норми. Основні формули прикріплення. Проблема кваліфікації колізійної норми. Застосування колізійних норм. Застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. Взаємність і реторсії.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Завдання для обговорення: Поняття особистого закону фізичної особи та сфера його дії. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном. Поняття національності юридичної особи та особистого закону юридичної особи. Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві. Особливості створення та діяльності офшорних компаній. Міжнародні юридичні особи. Особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві. Поняття імунітету держави в міжнародному приватному праві. Види імунітету держав в міжнародному приватному праві. Міжнародні договори

щодо імунітету держав. Норми про імунітет іноземної держави в законодавстві України.

Тема 5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.

Завдання для обговорення: Особливості правового регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві. Колізійні питання права власності та інших речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі. Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Правове становище власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини. Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю іноземного елемента. Міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. Поняття промислової власності з іноземним елементом. Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

Тема 6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Завдання для обговорення: Поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою. Роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Представництво, довіреність та позовна давність у міжнародному приватному праві.

Тема 7. Міжнародні перевезення.

Завдання для обговорення: Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні морські перевезення. Міжнародні залізничні перевезення. Міжнародні автомобільні перевезення. Міжнародні повітряні перевезення. Міжнародні річкові перевезення. Міжнародні змішані перевезення. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

Тема 8. Шлюбно-сімейні та спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

Завдання для обговорення: Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у праві різних держав. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя. Міжнародне усиновлення та його наслідки. Аліментні

зобов'язання в міжнародному приватному праві. Основні колізії у спадкуванні заміжнародним приватним правом. Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Тема 9. Міжнародний цивільний процес.

Завдання для обговорення: Поняття міжнародного цивільного процесу та його джерела. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом. Іноземні судові доручення. Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень.

Тема 10. Міжнародний комерційний арбітраж.

Завдання для обговорення: Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення. Виконання рішень.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача

1. Поняття, предмет, метод та система міжнародного приватного права.

Питання для самостійної роботи:

- Поняття і зміст категорії «міжнародне приватне право».
- Види іноземного елемента в приватноправових відносинах.
- Значення колізійно-правового та матеріально-правового методу регулювання в міжнародному приватному праві.
- Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним правом.
- Історичні та економічні засади виникнення міжнародного приватного права. Норми міжнародного приватного права у римському праві. Розвиток науки міжнародного приватного права у країнах Європи.

Дискусійні питання:

- Розкрийте питання співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним?
- У чому полягає різниця міжнародного приватного права як галузі права та навчальної дисципліни?
- Які основні концепції міжнародного приватного права ви знаєте?

2. Джерела (форми) міжнародного приватного права.

Питання для самостійної роботи:

- Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».
- Роль Міжнародної торгової палати в уніфікації звичаїв, правил та термінології в міжнародному приватному праві.
- Характеристика Міжнародного інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА).

Дискусійні питання:

- Розкрийте поняття та види джерел міжнародного приватного права?
- Охарактеризуйте міжнародні договори як джерелами міжнародного приватного права?
- Дайте оцінку внутрішньому (національному) законодавству як джерелу міжнародного приватного права?
- Розкрийте зміст поняття правового звичаю, його види?
- У чому полягає значення доктрини та судової практики у регулюванні відносин міжнародним приватним правом?
- У чому полягає зміст концепції *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику?

3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві (колізійні норми)

Питання для самостійної роботи:

- Правила встановлення змісту та застосування іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».
- Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині міжнародного приватного права.

Дискусійні питання:

- Охарактеризуйте поняття та структуру колізійної норми?
- Розкрийте загальну класифікацію колізійних норм (імперативні, диспозитивні, альтернативні, кумулятивні)?
- У чому полягає зміст класифікації колізійних норм за формою прив'язки (односторонні та двосторонні)?
- Охарактеризуйте проблеми кваліфікації колізійної норми. Конфлікт кваліфікацій?
- Розкрийте зміст поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни?
- У чому полягає зміст інституту «обходу закону» в колізійному аспекті?
- Як Ви розумієте інститут публічного порядку в міжнародному приватному праві?
- Розкрийте зміст понять «взаємність» і «реторсії»?

4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Питання для самостійної роботи:

- Приватно правові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні.
- Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб.
- Місце заснування юридичної особи та місцезнаходження адміністративного центру юридичної особи як критерії визначення особистого закону юридичної особи.
- Місце здійснення основної діяльності юридичної особи та критерій «контролю».
- Проблеми, пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.
- Міжнародні договори щодо імунітету держав. Норми про імунітет іноземної держави в законодавстві України.
- Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого імунітету, їх вплив на формування національного законодавства про імунітет іноземних держав.

Дискусійні питання:

- Визначте поняття особистого закону фізичної особи та сферу його дії?
- Охарактеризуйте особливості визнання іноземця обмежено дієздатним чи недієздатним?
- Які ви знаєте колізійні аспекти опіки та піклування?
- Дайте характеристику процедури оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном?
- У чому полягає зміст поняття «національність юридичної особи» та «особистий закон юридичної особи»?
- Охарактеризуйте організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні?
- Розкажіть про транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві?
- Охарактеризуйте види імунітету держав у міжнародному приватному праві?
- У чому полягає зміст міжнародних договорів щодо імунітету держав?
- Розкрийте зміст норм про імунітет іноземної держави в законодавстві України?

5. Право власності та право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві.

Питання для самостійної роботи:

- Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин в міжнародному приватному праві.
- Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.
- Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини.

- Територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві.
- Стокгольмська конвенція Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 р.
- Паризька угода про охорону промислової власності 1883 р.

Дискусійні питання:

- У чому полягає зміст колізійних питань права власності?
- Розкрийте зміст питання виникнення та припинення права власності та інших речових прав в міжнародному приватному праві?
- Охарактеризуйте колізійні питання права власності та інших речових прав на рухоме майно, що перебуває в дорозі?
- Розкажіть про правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ?
- Охарактеризуйте правове становище власності України за кордоном?
- Визначте територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві?
- Розкрийте питання міжнародно-правової охорони авторських прав. Уніфікація авторського права. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських та суміжних прав?

6. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Питання для самостійної роботи:

- Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».
- Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди.
- Гаазька конвенція про право, що застосовується до відповідальності виготівника 1973 р.
- Регламент ЄС 2007 р. про право, що застосовується до деліктних зобов'язань.

Дискусійні питання:

- Розкрийте зміст поняття та видів правочинів з іноземним елементом. Сфера дії права, що застосовується до правочину?
- У чому полягають особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Автономія волі сторін у колізійному праві України?
- Охарактеризуйте договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
- Розкажіть про види позадоговірних зобов'язань, ускладнених іноземним елементом, та колізійні підходи до їх регулювання?

7. Міжнародні перевезення.

Питання для самостійної роботи:

- Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.
- Межі відповідальності залізниць внаслідок псування чи втрати вантажу.
- Відповідальність автоперевізника за втрату вантажу.
- Відповідальність авіаперевізника перед пасажирами та вантажо відправниками за невиконання умов договору.
- Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

Дискусійні питання:

- Розкрийте зміст поняття та види міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення?
- Охарактеризуйте міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р.?
- Дайте характеристику міжнародним морським перевезенням. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Міжнародна морська організація (ІМО)?
- Охарактеризуйте міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р.?
- Дайте характеристику міжнародним авіаційним перевезенням.
- У чому полягає зміст міжнародних змішаних перевезень. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення.

8. Шлюбно-сімейні відносини та відносини спадкування в міжнародному приватному праві.

Питання для самостійної роботи:

- Функції консульських установ України за кордоном в галузі усиновлення та опіки й піклування.
- Приєднання України до Нью-Йоркської конвенції про стягнення аліментів за кордоном 1956 р.
- Колізійні норми двосторонніх та багатосторонніх угод про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах.
- Роль консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України.
- Характеристика Вашингтонської конвенції про одноманітний закон про форму міжнародного заповіту 1973 р.
- Характеристика Європейської конвенції про встановлення правил реєстрації заповітів 1972 р.

Дискусійні питання:

- У чому полягає зміст колізійного регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві?

- Охарактеризуйте майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві?
 - Дайте характеристику міжнародному усиновленню та його наслідкам?
 - Охарактеризуйте аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Порядок стягнення аліментів з батьків, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання?
 - Визначте та охарактеризуйте основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Колізійні норми спадкового права в законодавстві України?
 - Дайте характеристику міжнародно-правовому регулюванню спадкових відносин. Вашингтонська конвенція 1973 р. про одноманітний закон про форму міжнародного заповіту. Європейська конвенція 1972 р. про встановлення правил реєстрації заповітів?
 - Охарактеризуйте спадкові права іноземців в Україні?
 - Дайте характеристику спадковим правам українських громадян за кордоном?
- У чому полягає зміст правового режиму відумерлої спадщини в міжнародному приватному праві?

9. Міжнародний цивільний процес.

Питання для самостійної роботи:

- Міжнародна правова допомога.
- Міжнародно-правове регулювання порядку визнання та виконання рішень іноземних судів.
- Нотаріальні дії в міжнародному приватному праві.

Дискусійні питання:

- У чому полягає зміст поняття міжнародного цивільного процесу та його джерел?
- Охарактеризуйте правове становище іноземних осіб у цивільному процесі?
- Дайте характеристику міжнародній підсудності (юрисдикції) цивільних справ з іноземним елементом?
- Розкрийте зміст іноземних судових доручень?
- Дайте характеристику визначенню та примусовому виконанню іноземних судових рішень?

10. Міжнародний комерційний арбітраж.

Питання для самостійної роботи:

- Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.
- Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Дискусійні питання:

- Розкрийте зміст поняття та види міжнародного комерційного арбітражу?
- У чому полягає міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу?
- Розкрийте зміст міжнародних регламентів?
- У чому полягає компетенція міжнародного комерційного арбітражу?
- Охарактеризуйте арбітражні рішення та їх виконання?

Вимоги до написання рефератів.

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Міжнародне приватне право».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи: вибір теми; розробка плану; ознайомлення з рекомендованою літературою; написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми; опрацювання відповідної літератури; наявність авторського розділу; наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 - це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 - сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінок формату А4 з 14 шрифтом Times New Roman та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє - 2 см, ліве - 3 см, праве - 1 см.)

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів по темам дисципліни

1. Розвиток науки міжнародного приватного права у країнах Європи.
2. Правове становище українських юридичних осіб за кордоном.
3. Правові форми спільної господарської діяльності.
4. Правове становище підприємств з іноземними інвестиціями в Україні.
5. Імунітет держави і його види.
6. Правовий режим цивільно-правових угод, що здійснюються державою.
7. Питання власності в міжнародних відносинах.
8. Колізійні питання власності.
9. Застосування законів про націоналізацію за кордоном.
10. Правове регулювання іноземних інвестицій.
11. Іноземні інвестиції у вільних економічних зонах.
12. Правове становище власності України і українських організацій за кордоном.
13. Поняття зовнішньоекономічної угоди.
14. Форма зовнішньоекономічної угоди.
15. Застосування права щодо питань змісту зовнішньоекономічних УГОД.
16. Універсальні міжнародні конвенції про зовнішньоторговельну купівлю-продаж. Типові угоди.
17. Зобов'язання продавця і покупця за міжнародним договором купівлі-продажу товарів. Засоби правового захисту в разі порушення договору однією із сторін.
18. Позовна давність у міжнародній купівлі-продажу товарів.
19. Міжнародні неторгові розрахунки.
20. Колізійні питання деліктних зобов'язків.
21. Заподіяння шкоди в Україні.
22. Заподіяння шкоди за кордоном
23. Міжнародне культурне співробітництво і міжнародна охорона авторських прав.
24. Авторські права іноземців в Україні.
25. Охорона і використання творів вітчизняних авторів за кордоном.
26. Багатосторонні угоди в галузі авторського права.
27. Угоди України з іншими країнами про взаємну охорону авторських прав.
28. Міжнародне науково-технічне співробітництво і закордонне патентування винаходів.
29. Охорона прав іноземців на винаходи в Україні.
30. Патентування вітчизняних винаходів за кордоном.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет міжнародного приватного права.
2. Колізійно-правовий метод регулювання.
3. Матеріально-правовий метод регулювання.

4. Система міжнародного приватного права як галузі права та навчальної дисципліни.

5. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним правом.

6. Розвиток науки міжнародного приватного права у країнах Європи.

7. Поняття та види джерел міжнародного приватного права.

8. Міжнародні договори як джерела міжнародного приватного права.

9. Багатосторонні та двосторонні договори про надання правової допомоги.

10. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права.

11. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі міжнародного приватного права, її види.

12. Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».

13. Правовий звичай як джерело міжнародного приватного права.

14. Значення судової та арбітражної практики і доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права.

15. Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.

16. Поняття та види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права.

17. Поняття та структура колізійної норми.

18. Застосування права держав із множинністю правових систем.

19. Загальна класифікація колізійних норм.

20. Основні формули прикріплення. «Жорсткі» та «гнучкі» колізійні прив'язки.

21. Автономія волі сторін.

22. Конфлікт кваліфікацій. Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині міжнародного приватного права.

23. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.

24. Інститут «обходу закону» в міжнародному приватному праві.

25. Правила встановлення змісту норм іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».

26. Інститут публічного порядку в міжнародному приватному праві.

27. Імперативні норми закону суду та закону третьої держави.

28. Взаємність і реторсії.

29. Поняття «особистий закон фізичної особи» та сфера його дії.

30. Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб.

31. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок в міжнародному приватному праві.

32. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним.

33. Колізійні аспекти опіки та піклування.

34. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим та його наслідки в Україні і за кордоном.
35. Поняття особистого закону юридичної особи, сфера його дії.
36. Критерії визначення особистого закону юридичної особи.
37. Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філії.
38. Основні проблеми правового статусу транснаціональних корпорацій в міжнародному приватному праві.
39. Проблеми, пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.
40. Міжнародні юридичні особи.
41. Особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві.
42. Поняття «іммунітет держави» в міжнародному приватному праві. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іммунітету, їх вплив на формування національного законодавства про іммунітет іноземних держав.
43. Види іммунітету держав у міжнародному приватному праві.
44. Міжнародні договори щодо іммунітету держав. Норми про іммунітет іноземної держави в законодавстві України.
45. Колізійні питання права власності.
46. Колізійні питання права власності та інших речових прав на рухоме майно та майно, що перебуває в дорозі.
47. Правове регулювання іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.
48. Правове становище власності України за кордоном.
49. Територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві.
50. Стокгольмська конвенція Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 р.
51. Міжнародно-правова охорона авторських прав.
52. Особливості міжнародно-правової охорони прав промислової власності.
53. Загальна характеристика Угоди СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.
54. Колізійне регулювання форми правочину в міжнародному приватному праві.
55. Колізійне регулювання змісту договору в міжнародному приватному праві.
56. Сфера дії права, що застосовується до договору в міжнародному приватному праві.
57. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».
58. Право, що застосовується до договору споживання.

59. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

60. Міжнародні морські перевезення. Конвенція ООН "Про морське перевезення вантажів" 1978 р.

Політика курсу. Курс «Міжнародне приватне право» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за, які можуть бути за рішенням викладача нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується. Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На встановленому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної роботи. Результат модульної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно скласти іспит роботу лише у разі перескладання курсу «Міжнародне приватне право».

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: від 28 червня 1996 р.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2-%D1%80>.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 1978 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text

Основні:

1. Бровдій А. М. Законодавче забезпечення приватноправових відносин. Частина 1. Міжнародне приватне право : конспект лекцій для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей та напрямів підготовки. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 102 с.
2. Вишновецька С. В., Корнєєв Ю. В. Міжнародне приватне право: Навч. посіб. / С. В. Вишновецька, Ю. В. Корнєєв. К. : Центр учбової літератури, 2019. 164 с.
3. Міжнародне приватне право : підручник. Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін. ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 408 с.
4. Міжнародне приватне право: загальна частина : навч.-метод. посіб. О. Р.Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків : Право, 2023. 256 с.

Додаткові :

1. Борщ М. Г. Проблеми уніфікації колізійно-правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 82. С. 165- 170.
2. Гудима М. М. , Гудима-Підвербецька М.М. Захист прав споживачів у договорах про надання туристичних послуг з іноземним елементом (в контексті Європейського Союзу). Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. Випуск № 1.
3. Даниленко Д. В. Уніфікація колізійних норм про перевезення морем пасажирів та їх багажу в міжнародному приватному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Івано-Франківськ, 2019. 20 с.
4. Діковська І. А. Колізійне регулювання речових відносин у праві України, Швейцарії, Угорщини та ЄС. Журнал східноєвропейського права. 2019. № 64. С. 15-21.
5. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС: монографія. К.: Алерта, 2020. 304 с.
6. Калакура В. І. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання: монографія. К.: Алерта, 2017. 434 с.
7. Кармаза О. О. Спадкування в міжнародному приватному праві: законодавство України та Угорщини. Науковий вісник публічного та приватного права. 2020. Вип.1. С. 42-46.
8. Ковальчук К. В. Особливості колізійного регулювання сімейних відносин в умовах глобалізації. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №8. С. 97-99.
9. Котуха О. Особливості вибору права, що застосовується до договору. Підприємництво, господарство і право. 2020. №2. С. 42-47.
10. Новосад І. В. Теоретичні засади дослідження питань уніфікації міжнародного приватного права в умовах глобалізації. Прикарпатський юридичний вісник. 2022. Вип. 2. С. 133-137.

- 11.Новосад І.В. Міжнародне приватне право: історична ретроспективна та сучасність. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С. 135–137
- 12.Ткаченко В. В. Правосуб'єктність в міжнародному приватному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №3. С. 471-473.
- 13.Ткаченко Є. Правовий режим майна подружжя в міжнародному приватному праві: порівняльний аналіз. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2019. № 2(50). С. 85-87.
14. Чижмарь Ю. В. Національне та міжнародне трудове право: теоретико-правові проблеми: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05. Київ, 2016. 36 с
- 15.Шишка Р.Б. Еволюція міжнародного приватного права та глобалізація. Часопис Київського університету інтелектуальної власності та права. 2023. № 3. С. 28-33.
16. Private International Law. Contemporary Challenges and Continuing Relevance. [Elgar Monographs in Private International Law](#); Edited by Franco Ferrari, Professor of Law and Director, Center for Transnational Litigation, Arbitration, and Commercial Law, New York University, New York, US and Diego P. Fernández Arroyo, Professor of Law, Director of the LLM in Transnational & Dispute Settlement, SciencesPo Law School, Paris, France. 2019. 520 pp.
17. Global Private International Law: Adjudication without Frontiers. Edited by Horatia Muir Watt, Professor of Law, SciencesPo Law School, Paris, France, Lucia Bíziková, Trainee in an international law firm, London, UK, Agatha Brandão de Oliveira, Guest Lecturer, Federal University of Espirito Santo (UFES), Brazil and member of the Brazilian Bar and Diego P. Fernández Arroyo, Professor of Law, Director of the LLM in Transnational & Dispute Settlement, SciencesPo Law School, Paris, France. 2019. 640 pp.
18. International Commercial Arbitration. A Comparative Introduction: monography; Principles of Commercial Law series Franco Ferrari, Friedrich Rosenfeld and John Fellas. USA: Elgar Publishing, Incorporated, Edward, Massachusetts. 2021. 288 pp.
19. International Commercial Arbitration. Thomson West. 2022. 808 pp. International Arbitration: Law and Practice; 3rd edition. Wolters Kluwer. (June 7, 2021). 616 pp.
- 20.The Law of Investment Treaties; 3rd Edition. Oxford University Press (April 18, 2021). 640 pp.
21. International Investment Law and Arbitration. Cambridge University Press; 2nd edition (April 22, 2021) 682 pp.
22. EU Cross-Border Succession Law; Edited by Stefania Bariatti, Professor of International Law, Ilaria Viarengo, Professor of International Law and Francesca C. Villata, Professor of International Law, University of Milan, Italy. 2022 576 p.
23. Conflict of Laws: A Comparative Approach: 2nd edition; Gilles Cuniberti, Professor of Comparative and Private International Law, University of Luxembourg. 2022. 488 pp.

24. International Commercial Arbitration in the European Union; Brussels I, Brexit and Beyond; Chukwudi Ojiegbе, Centre for Private International Law, University of Aberdeen, UK. 2020. 320 p.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo (дата звернення: 28.08.2023).
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).
3. Офіційний веб. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL: <http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat> (дата звернення: 01.09.2022).
6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 28.08.2023).
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org> (дата звернення: 28.08.2023).